

SJØTROLL HAVBRUK AS
Skipavika 54
5397 Bekkjarvik

Dykkar ref.:
Anette Midttun

Leikanger / Bergen, 02.12.2020

Vår ref.(oppgi ved svar):

Sakshandsamar:
Tom N Pedersen

Inspeksjonsrapport:

Inspeksjon ved lokaliten Stualand i Sveio kommune

Kontrollnummer: 2020.390.I.FMVL

Kontaktpersonar ved inspeksjonen:

Frå verksemda:
Annette Midtveit, Nils Arve Eidsheim,
Johnny Tverrfjell, Erland Eriksen

Frå Fylkesmannen i Vestland:
Tom N Pedersen, Gunn Helen Henne

Resultat frå inspeksjonen

Denne rapporten gjeld resultatet frå digitalt tilsynsmøte (TEAMS) den 16.10.2020 og synfaring ved lokaliteten Stualand den 19.10.2020. Rapporten er å sjå på som endeleg dersom vi ikkje får tilbakemelding om faktiske feil innan to veker etter at rapporten er motteken.

Fylkesmannen avdekkja eit avvik og ga ein merknad under inspeksjonen.

- **Avvik:** Utslepp av støy er ikkje i samsvar med utsleppsløyvet
- **Merknad:** Manglar ved overvåking av strandsona

Avvik og merknader er nærmare omtalte frå side 3 og utover i rapporten. Oppfølginga etter inspeksjonen er nærmare omtalt på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, utan underskrift

Gunn Helen Henne
senioringeniør

Tom N Pedersen
seniorrådgjevar

Kopi av rapporten skal sendast til:

- Sveio kommune
- Anne Lise Bjørke Monsen

Informasjon om den kontrollerte verksemda

Ansvarleg eining

Navn: SJØTROLL HAVBRUK AS	
Organisasjonsnr.: 929363833	Eigd av:
Bransjenr. (NACE-kode): 03.211 - Produksjon av matfisk, bløtdyr, krepsdyr og pigghuder i hav- og kystbasert akvakultur	

Kontrollert eining

Namn: Lokaliteten Stualand	Anleggsnr.: 4612.0041.02
Kommune: Sveio	Fylke: Vestland
Anleggaktivitet: Laksefiskproduksjon i sjø	
Løyve gitt: 02.03.2010	Sist endra: 02.02.2012

1. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen vart gjennomført for å følgje opp gjentekne naboklager på utslepp av støy og forureining. Klagene på støy gjeld i første rekke utslepp av støy på sør- og helgedagar. Melding om forureining er knytt til klagar sine observasjonar i strandsona. Klagene er dokumenterte med foto og video.

Utsleppsløyve vart gitt i 2010. Fylkesmannen kan gjere endringar i løvet med medhald i forureiningslova § 18 tredje ledd. Arbeidet med endring/oppdatering av løvet blir ein eigen prosess parallelt med oppfølginga av tilsynet.

Tilsynet bestod av både koronatilpassa digitalt møte og ei etterfølgande synfaring på staden.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utsleppsløyvet
- Utslepp til luft og vatn
- Støy
- Miljøovervaking

Rapporten gjeld avvik og merknader som vart avdekkja under inspeksjonen, og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av miljøarbeidet eller miljøstatusen til verksemda.

Definisjonar

Avvik: Manglande etterleving av krav fastsette i eller med heimel i lov.

Merknad: Eit tilhøve som tilsynsetatane meiner det er naudsynt å peike på for å ivareta ytre miljø, men som ikkje er omfatta av definisjonen for avvik.

Andre tilhøve: Saker som kom fram under inspeksjonen og som det kan vere nyttig for verksemda og sakshandsamarar å kjenne til. Informasjon om verksemda og kommentarar til

tema som vart tekne opp under inspeksjonen, men som ikkje vart klassifisert som avvik eller merknader, kan også inngå her.

2. Oppfølging etter inspeksjonen

Sjøtroll Havbruk AS pliktar å rette opp avvika som er omtalte i denne rapporten så snart som råd. Fylkesmannen føreset at tilhøva vert retta opp slik at verksemda vert driven i samsvar med krav som er fastsette i eller med heimel i forureiningslova. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saka, ber vi om at Sjøtroll Havbruk AS innan 29. januar 2021 sender ei skrifteleg utgreiing som viser korleis avvik er retta eller kva tiltak som er planlagde.

3. Vedtak om gebyr

Vi viser til informasjon og varsel om gebyrplikt som vart gitt til verksemda den 23. september 2020. Verksemder skal betale gebyr for kontrollar utførte av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forureiningsforskrifta. Gebyret skal dekke kostnader med førebuing, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebrysatsar for kontroll av verksemder etter forureiningslova er fastsette i forureiningsforskrifta §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av forventa ressursbruk må Sjøtroll Havbruk AS betale eit gebyr på kr 26 700,- for inspeksjonen, jf. forureiningsforskrifta § 39-7. Dette svarer til gebrysats 2 for tilsyn av inntil ein dags varigheit. Miljødirektoratet vil sende dykk ein faktura for innbetaling til statskassa. Fylkesmannen viser elles til forureiningsforskrifta kapittel 39 om innkrevjing av gebyr til statskassa.

Klagerett

Vedtaket om gebyr kan klagast på til Miljødirektoratet, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningslova. Ein eventuell klage bør vere skriftleg grunngjeven og adressert til Miljødirektoratet, men han skal sendast via Fylkesmannen i Vestland. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saka vidare til Miljødirektoratet for endleg vedtak. Gebyret som er fastsett ovanfor, må likevel betalast inn. Dersom Miljødirektoratet tek klagan til følgje, vil for mykje innbetalt beløp bli refundert.

4. Innsyn

Denne rapporten vil vere offentleg tilgjengeleg via postjournalen til Fylkesmannen i Vestland, jf. offentleglova. Rapporten blir også tilgjengeleg på Miljødirektoratet sin database *Norske utslipps* - www.norskeutsipp.no.

5. Avvik

Det vart funne eit avvik under inspeksjonen.

Avvik 1: Utslepp av støy er ikkje i samsvar med utsleppsløyvet

Avvik frå utsleppsløyvet for lokaliteten Stualand punkt 7., og internkontrollforskrifta § 5, andre ledd nr 7

Kommentar til regelverket

I punkt 7 i utsleppsløyvet er det gitt grenser for utslepp av støy. Det er gitt løyve til ulike støyutslepp til ulike tider på døgn og det er skilt mellom kvardagar og sørn- og helgedagar.

Internkontrollforskrifta § 5 krev at verksemder skal ha ein internkontroll som er tilpassa verksemda sin art, aktivitetar, risikoforhold og storleik. Internkontrollen skal dokumenterast i den form og det omfang som er nødvendig. I § 5 andre ledd punkt 7 er det kravd skriftleg dokumentasjon for verksemda sine rutinar for å avdekke, rette opp og førebyggje brot på krav som følgjer av helse-, miljø- og tryggleiksregelverket.

Observasjonar

Anlegget ligg nær fritidsbustader og det vart gjort ei støykartlegging¹ i 2014. Rapporten konkluderte med at det var mogleg å gjennomføre daglege driftsoperasjonar alle normaldøgn innanfor grenseverdiane for utslepp av støy gitt i løyvet. Rapporten syntetiserte at særleg støyande arbeidsoperasjonar som bruk av spylebåt ville føre til lydnivået på laurdagar og sundagar blir overskride. Det er føresett at støykartlegginga i 2014 gir eit korrekt bilet av lydnivået frå arbeidsoperasjonane.

Naboklagar dette året har synt at det har vore støyande drift på fleire helgedagar. Dette er loggført og dokumentert med foto og video. Støyutsleppa desse dagane er ikkje i samsvar med føringane for drifta ut frå støykartlegginga og grenseverdiane i løyvet.

Sjøtroll Havbruk AS har eit sjølvstendig ansvar for å halde seg innafor dei utsleppsgrensene som er sett. Avviket frå internkontrollen ligg i at Sjøtroll Havbruk AS ikkje sjølv har oppdaga og handtert avvik frå vilkåra i løyvet internt.

6. Merknader

Det vart gitt 1 merknader under tilsynet.

Merknad 1: Manglar ved overvåking av strandsona

I 2012 vart det sett krav om gjennomføring av MOM C-gransking og strandsoneundersøking i løpet av året. Eit av klagepunktene frå nabo er at strandsoneundersøkinga ikkje vart gjort.

Sjøtroll Havbruk opplyste at dei gav miljøkonsulenten dei nytta den gong i oppdrag å gjere ei MOM C-gransking og strandsoneundersøking. Strandsoneundersøkinga vart ikkje rapportert som ein egen rapport. Som vedlegg 12 til MOM C-rapporten har konsulenten omtalt strandsoneundersøkinga som «*Makroalgevegatasjonen på anlegg og i strandsona er vist med bileter i vedlegg 12*». Dette vedlegget er også gjengitt i MOM B-granskinga gjort i 2013.

---

¹ Multiconsult rapport 614968-RIA-RAP-001

Kravet om strandsoneundersøkelse kom inn i løyvet etter klagebehandling hjå Miljødirektoratet i 2012. Det har vore noko uklar bruk av omgropa «strandsoneundersøking», «strandsonekartlegging» og «makroalgeovervåking» som har endra seg over tid. I dag blir det skilt klart mellom strandsoneundersøking og markoalgeovervåking mens det har vore ein meir glidande overgang tidlegare. Vilkåra i løyvet for Stualand har ikkje vore tydeleg nok på kva som var meint med kravet.

Etter dagens begrepsbruk er ei strandsoneundersøking ei enkel visuell synfaring av strandsona og inngår som del av verksemda si internkontroll. Strandsoneundersøking skal gjerast nær anlegget eller der det ut frå topografi og straumtilhøve gjev grunn til å tru at søppel eller andre uønskte utslepp frå anlegget kan hamne. Slik strandsoneundersøking kan gjerast av verksemda sjølv. Tilstanden i strandsona skal dokumenterast med foto.

Makroalgeovervåking krev spesialkompetanse innan marin botanikk. Granskinga skal gjerast av organ som er akkreditert for oppgåva og følgje standardisert metodikk.

Vi har gitt merknad då det er rimeleg å tolke dette krav i løyvet å vere noko meir ein ei slik enkel visuell strandsonesynfaring. Vilkåret er ikkje formulert tydeleg nok til at vi formelt kan rekne dette som eit avvik. Vi vil likevel forvente noko meir innhald i ei slik undersøking.

Ved oppdatering av løyvet vil dette vilkåret bli tydeleggjort.

7. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Forureiningslova
- Utsleppsløyvet

Andre dokument:

- Støykartlegging
- Miljøgranskingar

8. Anna

Generelt om støygrenser for akvakulturanlegg

I dei seinare åra har det skjedd endringar i drifta på dei fleste akvakulturanlegg i sjø. Dette gjeld både endringar i arbeidsoperasjonar og utstyr, at brønnbåtane har blitt større og at anlegga har hyppigare frekvens for bruk av spylebåtar.

Samstundes er dei standardiserte støygrensene i nyare utsleppsløyve noko skjerpa. Endringane går ikkje på talverdiane på desibel, men korleis desse skal målast og tidsperiodane målingane skal midlast over. Dette medfører i praksis at grenser for utslepp av støy på søn- og helgedagar er litt strengare no enn før.

Det vil vere trong for å gjere ei ny støykartlegging for å klargjere kva arbeidsoperasjonar som er mogleg å gjennomføre til kva tider i løpet av ei veke. Støykartlegginga skal ta utgangspunkt i dei arbeidsoperasjonar som blir gjennomført på lokaliteten og som er planlagt gjennomførte.

Kartlegginga skal legge dei nye grenseverdiane til grunn i berekningane.

Gjennomgang av miljøgranskingane på Stualand

Alle akvakulturlokaliteter skal gjennomføre frekvensbasert miljøovervaking etter Norsk Standard NS9410:2016. Fiskeridirektoratet og Fylkesmannen har ansvar for oppfølging av høvesvis B-granskingane (anleggsområdet) og C-granskingane. Sistnemnde er kartlegging av anlegget si påverknad på miljøet utanfor anleggsområdet, og på resipienten som heilskap. Myndighetene sine akseptgrenser for påverknad skil mellom anleggssona, overgangssona og fjorden elles. Størst påverknad er akseptert i anleggssona.

Siste C-gransking er fra august 2020. Rapporten syner at anleggsområdet er sterkt påverka av aktiviteten i anlegget. Påverknaden minkar med aukande avstand frå merdkanten. Ytst i overgangsona syner botnfaunaen naturleg tilstand når det gjeld tal artar og individ av sedimentgravande fauna. Påverknaden frå anlegget ligg innanfor dei akseptgrensene myndighetene har sett, med unntak av nivået av kopar i sedimentet tett opp til anlegget. Utslepp av kopar blir følgt opp vidare til liks som for alle anlegga i fylket.

Synfaring på lokaliteten

Som del av tilsynet hadde Fylkesmannen ei synfaring i området rundt lokaliteten Stualand. Strandsona i området er prega av bratte svaberg og nokre få grunnare bukter. Synfaringa vart gjort seint på hausten og utan drift i anlegget. Mogleg påverknad på strandsona vil best kunne kartleggjast når vasstemperaturane er på det høgaste og anlegget er i drift.

I Bulvik vart det observert at det flaut nokre få, små skumflak og at det låg ei tunn hinne på overflata som kunne oppfattast som feit eller olje (sjå vedlagde foto, alle tekne av Fylkesmannen). Kvar dette kjem frå er det ikkje råd å fastslå. Sjøtroll Havbruk sitt matfiskanlegg har lege brakk sidan mai, og nøtene er fjerna. Det har ikkje vore fiskeproduksjon på anlegget på lang tid. Det vi observerte må ha ei anna kjelde.

Under synfaringa var det ikkje mogleg å observere synleg tilgrising av strandsona. Det var ingen tydelege teikn på unormal miljøtilstand i fjøra, slik ein nokre gonger kan observere i område med klar eutrofiering. Påvising av påverknad frå forureining på marin flora og fauna i strandsona ut over det reint visuelle må gjerast av fagleg kompetent personale som nyttar standardiserte metodar.

Foto 1: Observasjon av skum og feit på vassoverflata i Bulvik.

Foto 2: Strandsona i Bulvik dominert av tang på steinbotn

Foto 3: Strandsona i bukta sør for Stualandsklubben, med tilsynelatande normal flora og fauna.

9. Oppfølging av naboklager

Naboar som har klaga på støy og forureining vil få kopi av denne tilsynsrapporten. Dei vil og få eigne svar på breva dei har sendt, med kopi til oppdrettar.